

AAB-009-001416

Seat No. _____

B. R. S. (Sem. IV) (CBCS) Examination

March / April - 2016

Economics : Paper - 402

(Core - 10) (New Course)

Faculty Code : 009

Subject Code : 001416

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. **20**

(1) અમર્યાદિત જવાબદારી મંડળીમાં સભાસદની કોઈ જવાબદારી નથી.

(A) અસત્ય	(B) સત્ય
(C) અર્ધસત્ય	(D) વિવાદાસ્પદ

(2) સહકારી મંડળીમાં જવાબદારી નિભાવવાનો પ્રશ્ન કયારે ઉદ્ભવે છે ?

(A) મંડળી શરૂ થાય ત્યારે	(B) મંડળી ફરજિયાતમાં જાય ત્યારે
(C) મંડળી ભાગીદારી કરે ત્યારે	(D) એક પણ નહીં

(3) કયા પ્રકારની મંડળીમાં સભાસદો વધુ જાગૃત રહે છે ?

(A) અમર્યાદિત	(B) મર્યાદિત
(C) (A) અને (B) બન્ને	(D) એક પણ નહીં

(4) ભારતમાં કયા પ્રકારની જવાબદારીવાળી મંડળીઓ જોવા મળે છે ?

(A) મર્યાદિત	(B) અમર્યાદિત
(C) (A) અને (B) બન્ને	(D) એક પણ નહીં

(5) પ્રાથમિક સ.મંડળી શરૂ કરવા માટે તેની નોંધણી કરાવવી ફરજિયાત નથી.

(A) સત્ય	(B) અસત્ય
(C) અર્ધસત્ય	(D) વિવાદાસ્પદ

- (6) ભારતમાં સહકારી સંસ્થાઓમાં રાજકીય હસ્તક્ષેપ _____ છે.
- (A) ઓછો (B) વધુ
(C) નહિવત્ (D) અન્ય
- (7) સહકાર અને ફરજિયાતપણું બન્ને એકબીજાના વિરોધી છે.
- (A) અસત્ય (B) સત્ય
(C) અર્ધસત્ય (D) અનિર્ણિત
- (8) સહકારી પ્રવૃત્તિનો મહત્વનો ઉદ્દેશ કયો છે ?
- (A) નફો (B) સેવા
(C) આવક સર્જન (D) એકપક્ષ નહિ
- (9) ધિરાણ અને વેચાણના સંકલન થી મુદત-વીતી-બાકીની સમસ્યા સર્જાય છે.
- (A) સત્ય (B) અસત્ય
(C) અર્ધસત્ય (D) વિવાદાસ્પદ
- (10) સહકારી મંડળીએ ચોખ્ખા નફાના ઓછામાં ઓછી કેટલી રકમ અનામત ફંડ ખાતે કાઢવી પડે છે ?
- (A) ૧૦% (B) ૨૫%
(C) ૧૫% (D) ૪૦%
- (11) ગ્રાહકોનું હિત કઈ આર્થિક પદ્ધતિમાં વધુ જળવાય છે ?
- (A) સહકાર (B) મૂડીવાદ
(C) સમાજવાદ (D) સામ્યવાદ
- (12) ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિમાં ૧૦૦% લોકોને જોડી શકાયા છે.
- (A) અસત્ય (B) સત્ય
(C) અર્ધસત્ય (D) અનિર્ણિત
- (13) સહકારી ડેરી મંડળીનો વિકાસ કયા રાજ્યમાં વધુ થયો છે ?
- (A) ગુજરાત (B) ઉત્તર પ્રદેશ
(C) રાજસ્થાન (D) હિમાચલ પ્રદેશ

(14) ભારતમાં યુવકો અને મહિલાઓની ભાગીદારી સહકારી પ્રવૃત્તિમાં સૌથી વધુ છે.

(A) અસત્ય	(B) સત્ય
(C) અર્ધસત્ય	(D) વિવાદાસ્પદ

(15) ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિ નબળા વર્ગનું શોષણ અટકાવવામાં _____ રહી છે.

(A) નિષ્ફળ	(B) સફળ
(C) ખૂબ સફળ	(D) અન્ય

(16) ભારતમાં સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમ સાથે સરખાવેલી સંસ્થા કઈ છે ?

(A) રાજ્ય સ.બેંક	(B) જિલ્લા સ.સંઘ
(C) જિલ્લા સં.બેંક	(D) NABARD

(17) ભારતમાં સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમ પ્રત્યે લોકોની ખૂબજ જાગૃતિ જોવા મળે છે ?

(A) સત્ય	(B) અસત્ય
(C) અર્ધસત્ય	(D) અનિર્ણિત

(18) સહકારી મંડળી નફામાંથી સભાસદોને જે ભાગ આપે છે તેને કયા નામે ઓળખાય છે ?

(A) બોનસ	(B) ડિવિડન્ડ
(C) ભેટ	(D) બધાજ

(19) સહકારી મંડળી પોતાનો બધો જ ચોખ્ખો નફો સભાસદોમાં વહેંચી શકે છે.

(A) સત્ય	(B) અસત્ય
(C) વિવાદાસ્પદ	(D) અનિર્ણિત

(20) ભારતના બધા રાજ્યોમાં સહકારી પ્રવૃત્તિનો વિકાસ _____ થયો છે.

(A) સમાન	(B) અસમાન
(C) ખૂબ વધુ	(D) અન્ય

- 2 મર્યાદિત જવાબદારી અને અમર્યાદિત જવાબદારીના ગુણદોષ વર્ણવો. 10
- 3 નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો. 10
- (1) સહકારમાં નફો અને નફાની વહેંચણી વિશે વિસ્તૃત સમજણ આપો.
- (2) રાજ્ય અને સહકાર વચ્ચે કેવા સંબંધો હોવા જોઈએ ?
- 4 ભારતમાં સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરી તેની મર્યાદાઓ જણાવો. 10
- અથવા**
- 4 મુદત-વીતી-બાકીની સમસ્યાના કારણો જણાવો. 10
- 5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) 10
- (1) સહકાર અને ફરજિયાતપણું.
- (2) સભાસદોની ઉપેક્ષાવૃત્તિ.
- (3) સહકારમાં ગ્રાહકોનું હિત અને ન્યાય.
- 6 ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિની મર્યાદાઓ જણાવો. 10